

21. 10. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sběr dat na internetu není bez rizika

Již dlouho se na odborné úrovni hovoří o tom, že v dnešní době, kdy je svět díky internetu přehlcen informacemi, poroste poptávka po službách, které pomohou lidem se v těchto informacích zorientovat. Téměř každý měsíc se na trhu objeví nový agregátor nabízející výběr z dat dostupných v „síti sítí“. Roste i počet analyticky zaměřených služeb, zpracovávajících automatizovaně shromažďovaná data zveřejněná na internetu.

Sběr dat na internetu ale není bez rizika. Předtím, než firma začne tuto činnost provádět, by měla důkladně prověřit, zda neporuší některý z mnoha zákonů, které využití veřejně dostupných informací regulují. Ačkoliv je totiž podobná činnost technicky relativně jednoduchá, může zasáhnout do práv třetích osob a následně způsobit firmám nečekané potíže spočívající ať již v tom, že musí svou činnost ukončit, nebo dokonce i ve vzniku povinnosti nahradit vzniklou újmu apod.

Z obecného hlediska je zejména nezbytné zvážit, zda sběrem dat nedochází k neoprávněnému zásahu do práv chráněných autorským zákonem. Nejde přitom jen o klasické „kopírování“ autorských děl. Autorský zákon poskytuje zvláštní ochranu tzv. pořizovateli databáze, tedy osobě, která sama nebo prostřednictvím jiného dodavatele vytvořila „soubor nezávislých děl, údajů nebo jiných prvků, systematicky nebo metodicky uspořádaných a individuálně přístupných elektronickými nebo jinými prostředky, bez ohledu na formu jejich vyjádření“. Vytěžování databází bez uděleného souhlasu jejich pořizovatele je zákonem zakázáno. A to i v případě, že dochází k opakovanému či systematickému vytěžování (či zužitkování) jen nepodstatné části databáze.

Tzv. data collection ale může narazit i v dalších oblastech. Tou nejtypičtější je porušení předpisů o ochraně osobních údajů (např. zákon o ochraně osobních údajů, zákon o některých službách informační společnosti, či jiné předpisy obsahující ochranu tohoto typu dat). Ukládání osobních údajů, jakož i jejich další využití, totiž nesporně představuje jejich zpracování ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. A to podléhá velice přísné regulaci.

Před lety vzbudil pozornost odborné veřejnosti další pohled na vytěžování informací třetích osob, a to formou tzv. deep links (hypertextový odkaz směřující přímo na určitou část webové stránky). Dánský soud rozhodoval spor mezi vydavatelem periodického tisku (který byl zároveň provozovatelem online zpravodajského portálu) a poskytovatelem media monitoringu, který zákazníkům (včetně státních orgánů) nabízel za úplaty přehled článků v podobě hypertextových odkazů směřujících přímo k vybraným textům. Soud dal za pravdu vydavateli, který neargumentoval ochranou autorských práv, ale porušením dobrých mravů hospodářské soutěže. Tedy tím, že se media monitoringová agentura dopustila nekalé soutěže. Argumentace byla jednoduchá - vydavatel financuje vznik článků (tedy mzdy redaktorů a další provozní náklady) zejména z reklamy, prodávané na své hlavní stránce. Deep links odkazující přímo na články přitom homepage vydavatele obcházejí. Monitorovací agentura tak generovala zisk na úkor vydavatele, aniž by mu za to poskytla jakoukoliv kompenzaci.

Nelze přitom odhlédnout od skutečnosti, že porušení autorských práv, pravidel hospodářské soutěže, jakož i regulace osobních údajů nemusí vést jen k povinnosti nahradit vzniklou újmu či upustit od takového jednání. V určitých případech může takové jednání naplnit skutkovou podstatu některého z trestných činů. Jde tedy o problematiku závažnou, kterou není radno podceňovat.

Vedle obecných předpisů navíc existuje regulace zvláštní, bránící využití dat zveřejněných na konkrétních stránkách nebo konkrétními poskytovateli informací. Typickým příkladem může být vytěžování veřejně dostupných údajů katastru nemovitostí. Jen málokdo ví, že podle ustanovení § 53 katastrálního zákona lze informace získané z katastru nemovitostí užívat pouze pro účely definované zákonem. Šířit tyto informace je možné pouze na základě předchozího souhlasu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Navíc za podmínek stanovených prováděcím předpisem. Každé jednotlivé porušení této regulace může být postiženo pokutou až do výše 100.000 Kč. Dalším příkladem může být zákon o spotřebitelském úvěru, který nabude účinnosti 1. prosince 2016. Ten stanoví velice tenkou hranici mezi zprostředkovatelem spotřebitelského úvěru (který bude podléhat velice přísné regulaci) a pouhým agregátorem nabídek úvěrových institucí.

Jakkoliv je agregace a analytické zpracování dat na internetu jedním z hlavních trendů v online prostředí, je třeba k nim přistupovat zodpovědně. Každý, kdo hodlá podobný typ služeb poskytovat, by měl v první řadě důkladně identifikovat typ informací, které hodlá zpracovávat, jejich zdroje a regulaci, která na takové informace (a zdroje) dopadá. Bez toho se vystavuje rizikům soukromoprávního (v některých případech pak dokonce i trestněprávního) postihu.

Tomáš Nielsen

Tomáš Strakatý

[NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Žatecká 55/14
110 00 Praha 1

Tel.: +420 270 004 935

Fax: +420 270 004 939

e-mail: paha@nielsenmeinl.com

Další články:

- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)